

Bijlage 1. Aanpak problematische jeugdgroepen

Groepsscan

Bij het vermoeden van een problematische jeugdgroep vraagt het hoofd Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Groningen aan de politie om een groepsscan te maken. Het Openbaar Ministerie vult deze groepsscan aan met informatie uit het strafrechtelijk dossier van de individuele groepsleden. Op basis van de groepsscan besluit de lokale driehoek aangevuld met de wethouder jeugd of wij de aanpak mogen inzetten. Het zijn vooral de wijkagenten, jongerenwerkers, jeugdboa's en de risicojeugd-overleggen die de eerste signalen afgeven dat er wel eens sprake van een problematische jeugdgroep kan zijn.

Verrijken beeld groepsscan

Na het besluit in de driehoek, verrijken wij het beeld dat uit de groepsscan komt met informatie van de andere ketenpartners die bij de groepsleden en veelal ook hun gezinnen betrokken zijn. Het Zorg en Veiligheidshuis Groningen voert hierover de regie, zorgt ervoor dat de informatie over de groep en de groepsleden actueel blijft gedurende de gehele looptijd van de aanpak en deelt deze informatie via een beveiligde applicatie met relevante ketenpartners. Hierin krijgt het ondersteuning en voeding vanuit het zogenaamde werkersoverleg, dat bestaat uit jeugdprofessionals en frontliniewerkers uit het gebied, wijk of dorp waarin een jeugdgroep zich manifesteert. Professionals die dicht bij de jongeren en hun gezin staan en die de fysieke en sociale omgeving van de jongeren goed kennen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de wijkagent, jeugdboa, leerplichtambtenaar, jongerenwerker en gezinsvoogd. De samenstelling van het werkersoverleg kan per jeugdgroep verschillen en is afhankelijk van de aard van de overlast, criminaliteit en problematiek.

Interventies

Centraal in de aanpak problematische jeugdgroepen staan de preventieve en repressieve interventies, die wij inzetten ten behoeve van de jeugdgroep, de jongeren en hun gezinsleden. Dit kunnen interventies zijn gericht op een gedragsverandering, bewustwording of opvoedingsondersteuning, maar als het nodig is ook op drang en dwang door bijvoorbeeld het uitdelen van boetes of een strafrechtelijk traject. Aan dit laatste gaat natuurlijk wel een zorgvuldig proces van dossieropbouw en onderzoek vooraf in samenwerking met politie en Openbaar Ministerie.

Het is vooral het werkersoverleg dat in gezamenlijkheid bedenkt welke interventies passend zijn en de grootste impact hebben op een jongere of een groep. Het werkersoverleg kan hierbij putten uit een breed aanbod van interventies, dat wij de afgelopen jaren succesvol hebben ontwikkeld en ingezet. In specifieke gevallen is het soms ook nodig om een nieuwe interventie te ontwikkelen. Ook de timing van een interventie kan van groot belang zijn. De uitkomsten van een interventie kunnen meewegen in bijvoorbeeld het bepalen van de strafmaat voor een jongere door de rechtbank. In bijlage 5 vindt u voorbeelden van interventies, van huisbezoek en ouderavonden tot gebiedsverboden en jeugdgevangenis. Dus van het laagste preventieniveau tot aan het hoogste repressieniveau.

De interventie met de meeste impact is het huisbezoek. Voor het afleggen van de huisbezoeken hebben wij Halt gevraagd, vanwege hun ervaring met het voeren van gesprekken met jongeren en hun ouders vanuit een helder pedagogisch kader. Halt voert binnen de aanpak het merendeel van de huisbezoeken uit, waarbij twee ketenpartners de jongeren een of meerdere keren thuis bezoeken om met elkaar in gesprek te komen en samen afspraken te maken om de overlast die de jongere veroorzaakt te stoppen. Tijdens het huisbezoek krijgt de jongere de zogenaamde burgemeestersbrief uitgereikt, met daarin de aanleiding van het huisbezoek en de gevolgen die het lid zijn van een problematische jeugdgroep met zich mee brengt. De burgemeestersbrief is een formele schriftelijke aankondiging van de burgemeester namens de betrokken ketenpartners dat wij een jongere

aanmerken als lid van een problematische jeugdgroep en dat wij informatie over deze jongere verzamelen, delen en bespreken met andere ketenpartners.

Het huisbezoek is in de loop van de jaren een van de krachtigste interventies van de aanpak problematische jeugdgroepen gebleken. Bij veel jongeren zien wij al na het eerste huisbezoek een positieve gedragsverandering en een aantal verlaat zelfs per direct de jeugdgroep.

Plus Min Mee methodiek

Wij hebben de door straatcontact.nl ontwikkelde Plus Min Mee methodiek ingekocht om de dynamiek van een problematische jeugdgroep in kaart te brengen. Het gaat hierbij onder meer om inzicht krijgen in wie de negatieve en positieve leiders van de groep zijn en wie de meelopers, hoe de groepsleden zich tot elkaar verhouden en om de jeugdgroep te kunnen inschalen van een low level tot een high level groep.

De uitkomsten van de Plus Min Mee methodiek bepalen voor een groot deel welke individuele- en groepsinterventies wij op de jeugdgroep inzetten. Aan de methodiek is een besloten en beveiligde applicatie verbonden, waarin ketenpartners actuele informatie met elkaar delen over de groep en de groepsleden. Ook voegen wij wijkagenten, jeugdboa's en jongerenwerkers uit andere wijken toe aan deze applicatie als de situatie daar om vraagt. Bijvoorbeeld als een deel van de jeugdgroepsleden niet uit de wijk komt waar de jeugdgroep zich hoofdzakelijk manifesteert.

Het idee achter deze methodiek is dat alle ketenpartners uit het werkersoverleg hetzelfde beeld over de groep hebben. Dit gedeelde beeld helpt bij het gezamenlijk ontwikkelen van de juiste interventies voor de individuele groepsleden en de groep zelf.

Plan van aanpak

Na het besluit in de lokale driehoek om de aanpak in te zetten, werken wij de mogelijke en reeds ingezette interventies, het verrijkte groepsbeeld en de indeling van de groep volgens de Plus Min Mee methodiek uit in een plan van aanpak. De lokale driehoek stelt ook dit plan vast.

Aan de slag

De ketenpartners zetten de interventies niet meteen in. Dit doen zij pas na het vaststellen van het plan van aanpak door de lokale driehoek en het uitreiken van de zogenaamde burgemeestersbrief tijdens het huisbezoek.

Vanaf dat moment zetten alle ketenpartners de interventies tegelijkertijd in. En monitoren en handhaven daar ook op. Als met een jongere bijvoorbeeld is afgesproken dat hij of zij weer naar school gaat, dan melden de school of leerplichtambtenaar deze afspraak in de beveiligde applicatie, zodat ook de andere ketenpartners hiervan op de hoogte zijn en als zij de jongere toch onder schooltijd op straat aantreffen hem of haar hierop aan kunnen spreken.

Het startmoment bestaat dus altijd uit een huisbezoek van twee jeugdprofessionals uit het werkersoverleg, waarbij de jongeren de zogenaamde burgemeestersbrief krijgen uitgereikt. Het huisbezoek is bedoeld om de jongeren en hun ouders te informeren over het opstarten van de aanpak, het kenbaar maken dat wij informatie over de jongere verzamelen, het persoonlijk uitreiken van de burgemeestersbrief, in gesprek te komen over de overlast die een jongere veroorzaakt en om gezamenlijk te zoeken naar oplossingen om de overlast van de jongere te stoppen.

Alleen als er sprake is van acute problematiek, bijvoorbeeld sexting of incidenten met (zeer) jonge kinderen, dan zetten wij de huisbezoeken al in voordat de lokale driehoek hierover een formeel besluit over heeft genomen.

Updates, afschalen en eindrapportage

Wij houden de lokale driehoek op de hoogte van de voortgang van een problematische jeugdgroep via drie tot zes maandelijks updates, afhankelijk van de zwaarte van de jeugdgroep.

Wij schalen een jeugdgroep af op het moment dat de groepsleden voor een periode van drie maanden of langer:

- niet of nauwelijks voor overlast hebben gezorgd of overlast gevend gedrag hebben vertoond;
- niet of nauwelijks meer voorkomen in politiemutaties of in rapportages van de Boa's;
- zich niet meer als problematische groep hebben gemanifesteerd.

Bij twijfel continueren wij de aanpak en bekijken wij na drie maanden opnieuw of de groep voldoet aan de voorwaarden om af te schalen. Wij schalen een jeugdgroep nooit vlak voor de zomer af of ten tijde van oud en nieuw. Vooral oud en nieuw is een moment waarop een (deel van de) jeugdgroep zich vaak toch weer negatief manifesteert.

Het besluit van de lokale driehoek om een aanpak af te schalen gebeurt op basis van een uitgebreide eindrapportage met daarin de aanleiding tot het inzetten van de aanpak, de ingezette interventies en de resultaten ervan en de redenen waarom wij denken de aanpak te kunnen stoppen.

In beeld houden jongeren

Na het afschalen blijven de individuele jongeren in beeld bij de wijkagent en het jongerenwerk en continueren wij ook de hulpverlening die reeds is ingezet ten behoeve van deze jongere en zijn gezin. Mocht een jongere toch weer risico- of overlast gevend gedrag gaan vertonen, dan meldt een van de betrokken ketenpartners de jongere aan voor het risicojeugd-overleg in het betreffende gebied. Wij laten de individuele jongeren ook na het afschalen van een jeugdgroep dus niet los.

Organisatiestructuur

Binnen de aanpak problematische jeugdgroepen hanteren wij de volgende vaste organisatiestructuur:

De lokale driehoek aangevuld met de wethouder jeugd is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen de aanpak. De lokale driehoek beslist om de aanpak wel of niet in te zetten, bij te sturen of af te schalen. Daarnaast ziet de driehoek erop toe dat (capaciteits)problemen bij een van de ketenpartners die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de aanpak, worden opgepakt en indien mogelijk opgelost.

De stedelijke regiegroep, bestaande uit adviseurs van de gemeentelijke afdelingen Openbare Orde en Veiligheid, Zorg en Veiligheid en de procesregisseur jeugd van Veiligheidshuis, vormt de dagelijkse leiding van de aanpak. Het bewaakt de voortgang, bereidt de besluiten in de driehoek voor via een plan van aanpak, tussenrapportage of eindrapportage, informeert het college en de gemeenteraad over de aanpak en stuurt de twee operationele regiegroepen Noord en Zuid aan.

De operationele regiegroepen in de gebiedsdelen Noord en Zuid bewaken de voortgang van de aanpak voor alle actieve jeugdgroepen in het betreffende gebied, rapporteren aan de stedelijke regiegroep, lossen eventuele knelpunten in de samenwerking op en zorgen ervoor dat de jeugdprofessionals uit het werkersoverleg voldoende capaciteit hebben om hun taken binnen de aanpak te kunnen uitvoeren. De operationele regiegroep bestaat uit de WIJ-manager, gebiedsmanager, Operationeel Expert van de politie, de procesregisseur jeugd van het Veiligheidshuis, de gebiedsmanager Veiligheid, de beleidsadviseur van het Openbaar Ministerie en adviseurs van de gemeentelijke afdelingen Openbare Orde en Veiligheid/Stadtoezicht en Zorg en veiligheid.

Het werkersoverleg is de motor van de aanpak. Jeugdprofessionals van lokale ketenpartners bespreken hier onder regie van de procesregisseur jeugd van het Veiligheidshuis individuele casussen, ontwikkelen met elkaar individuele en groepsinterventies en voeren deze interventies uit, leggen huisbezoeken af en rapporteren aan de operationele regiegroep. Vaste partners in het werkersoverleg zijn leerplicht, jongerenwerk, jongerencoach, Halt, Jeugdbescherming, jeugdreclassering, wijkagent en scholen.